SORTLAND KOMMUNE / SUORTTÁ SOUHKAN

Vesterålsgata 57
8400 SORTLAND

Vår referanse: 25/02938-1
Ansvarlig advokat: Dag-Heine Bjørndal
Deres referanse: 25/17909 – Att. K.adv.

Dato: 13.10.2025

Om habilitet – habilitetsvurderinger i sak 25/17909

1. Innledning

Det vises til forespørsel om habilitetsvurdering, både i tre konkrete saker og generelt.

Først gis det en generell omtale av habilitetsreglene og anvendelse, med vekt på planarbeid og utbyggingsavtaler. De tre sakene gjennomgås deretter, i eget dokument, på bakgrunn av dette notatet.

Det konsentreres om folkevalgte.

2. Forvaltningslovens system

Det er forvaltningsloven (fvl.) §6 som regulerer habilitet i offentlig forvaltning. Regelen gjelder også for saksbehandlingen i folkevalgte organ, jfr. fvl. §10. I fvl. §6 deler en inn habilitetsvurderingen i to deler. I fvl. §6, 1.ledd stilles det opp en del situasjoner der vedkommende folkevalgt har en tilknytning til saken som part, eller som nærstående til part i saken, altså ulike former for partstilknytning.

Det er alltid den enkelte person som er habil eller inhabil. Foretak, selskap, kommuner eller andre juridiske personer kan ikke bli inhabil etter forvaltningslovens regler.

3. Forvaltningsloven §6, 1. ledd – partstilknytning

Fvl. §6, 1. ledd lyder slik:

> *§ 6.(habilitetskrav).*
>
> *En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse4 eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak*
>
> *a. når han selv er part i saken;*

b. når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;

c. når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;

d. når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;

e. når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for

1. et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken, eller

2. et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet, alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken.

Der den folkevalgte er part i saken, vil vedkommende være inhabil. Det samme gjelder der den folkevalgte sine nærstående er part i saken, samt der den folkevalgte har ledende stilling eller styremedlemskap i ulike former for selskaper.

Poenget med 1. ledd er at den gjelder tilfeller der den folkevalgte har så nær tilknytning til vedtaket at vedkommende bør fratre ut fra tilliten til forvaltningen, med videre. Hensikten er å bevare tilliten til offentlig forvaltning og å unngå at private interesser, direkte eller indirekte, påvirker saken.

Inhabilitet etter 1. ledd betyr ikke at den folkevalgte rent faktisk lar egne interesser påvirke saken. Lovens system er at en blir automatisk inhabil, uten at det skal foretas en nærmere vurdering av de konkrete interessene i saken eller av den folkevalgte sine egne preferanser i saken.

Fvl. §6, 1. ledd regulerer dermed inhabilitet ut fra gitte konkrete situasjoner, der partstilknytningen er det sentrale.

Det betyr også at 1. ledd gjelder saker som munner ut i enkeltvedtak, ettersom partsbegrepet normalt brukes i saker om enkeltvedtak. Riktignok vil en kunne finne uttalelser i juridisk litteratur som mener at partsbegrepet er dynamisk og kan anvendes utover de rene enkeltvedtakssakene, men dette er etter undertegnedes vurdering unødvendig. Dersom en har et tilfelle som ligger tett opp til situasjonene i 1. ledd, men som ikke gjelder en sak om enkeltvedtak, så vil en kommer fram til samme resultat ved å bruke fvl. §6, 2. ledd om skjønnsmessig vurdering av habiliteten.

4. Forvaltningsloven §6, 2. ledd

I de foreliggende saker er vi på området for planarbeid. Det omfatter reguleringsplaner, detaljreguleringsplaner og utbyggingsavtaler. Reguleringsplaner, områdereguleringer og detaljreguleringer regnes som enkeltvedtak.

Det er sjelden vanskelig å avklare habiliteten i saker der vedkommende folkevalgt er part i saken eller har tilknytning til en partsinteresse – da er det fvl. §6, 1. ledd som avgjør saken.

For saker om utbyggingsavtaler vil det være 2. ledd som regulerer inhabilitet, da vedtak om å bruke utbyggingsavtale ikke er et enkeltvedtak. Det samme gjelder selve prosessen med å inngå utbyggingsavtale.

I fvl. §6, 2. ledd står følgende (mine uthevinger av de viktigste juridiske vurderingstemaene):

> *Likeså er han [tjenesteperson eller folkevalgt etter §10] ugild når andre **særegne forhold** foreligger som er **egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet**; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.*

De skjønnsmessige vurderingene foretas der det ikke foreligger en partsinteresse, og der spørsmålet må vurderes skjønnsmessig. Slike vurderinger kan være vanskelige, og det foreligger derfor en viss grad av usikkerhet hvor grensen går. De juridiske vurderingene av hva som skal anses som en «særlig fordel» i slike saker vil variere ut fra hvilken kommune det dreier seg om, størrelsen, hva slags utbygging eller regulering det er tale om, konkurranseforhold, lokale føringer, etc.

Det er skrevet mye om habilitetsvurderingene etter 2. ledd i juridisk litteratur, samt veiledere fra regjeringen og andre. På slutten av notatet er det gitt en liste over kilder, der særlig veilederen fra regjeringen og prop. 46 L (kommuneloven) er de mest sentrale og tilgjengelige for de folkevalgte og deres rådgivere. Dette er gjort for at leseren skal ha mulighet til å gå dypere i vurderingene i ulike situasjoner, samt fordi det vil gå for langt i et notat som dette å ta opp alle mulige deler av vurderingene som skal foretas.

I dette notatet vil det føre for langt å foreta en fullstendig gjennomgang av regler og momenter for å foreta en vurdering etter fvl. §6, 2. ledd. I stedet skal det pekes på de momenter som ofte gjør seg gjeldende i slike saker, altså vurdering av habilitet i forbindelse med reguleringsplaner og utbyggingsavtaler.

5. Noen typiske momenter

5.1. Størrelsen på kommunen

I en mindre kommune er sjansene større for at enkelte folkevalgte har interesser i lokalt næringsliv, mm. Dette kan føre til at en streng linje på inhabilitet etter 2. ledd fører til at enkelte folkevalgte blir kjent inhabil og utestengt fra å delta i politiske saker oftere enn det kanskje er grunn til. Rett og slett fordi det i en mindre kommune er tettere forhold. I alle kommuner verdsettes det at det folkevalgte organet er sammensatt av ulike mennesker med ulike interesser i kommunen. Samtidig er næringslivet ofte fordelt på færre hender, slik at det kan bli utfordrende å ta stiling til habilitetsspørsmål.

Løsningen på denne vurderingen er å se om den folkevalgte kan ha en *«særlig fordel, tap eller ulempe»* i en gitt sak, vurdert opp mot andre personer i samme rolle i kommunen. Normalt vil en kunne se om den eventuelle fordelen eller ulempen er noe særskilt i forhold til andre personer i kommunen med liknende interesser.

5.2. Størrelsen på aktuell reguleringsplan

Dersom en reguleringsplan er svært omfattende, kan dette påvirke vurderingen av om representanten sin interesse i saken er særskilt nok til at vedkommende blir inhabil. I noen juridiske tekster mener en at i tilfeller der en reguleringsplan er svært omfattende, så kan til og med grunneiere i planen vurderes som habile.

Undertegnede vil mene at dette nok er å gå for langt, men at det kan tenkes at en reguleringsplan vil være så omfattende at representantens tilknytning ikke blir noe særlig sterkere enn andres tilknytning til planen.

For en kommune som Sortland tviler undertegnede på at dette er særlig aktuelt, så det nevnes her bare for ordens skyld. I de fleste tilfeller vil reguleringsplaner i kommunen ikke være så store at en er utenfor reglene om enkeltvedtak.

5.3. Nabointeresser – påvirkning på egen eiendom eller eiendom en har tilknytning til

Dersom en er nabo eller har interesser i naboeiendommen til et regulert område, så kan dette medføre at en blir inhabil i de tilfeller nabointeressene er sterke. Det kan tenkes tilfeller der gjennomføringen av planen medfører ulemper for naboeiendommene, for eksempel støy og forurensing som følger med utbyggingen og bruken av eiendommen, praktiske forhold som tilkomst, eller annen direkte eller indirekte påvirkning fra utbyggingsområdet på naboeiendommen. Der en får en påvirkning på sin naboeiendom som er direkte og følbar, er dette et moment som kan tale for inhabilitet.

Det må likevel ligge noe mer i dette enn den midlertidige påvirkningen en utbyggingsfase medfører, med mindre det er tale om byggefaser som varer svært lenge og utover normalen for slike byggeområder.

Der planen er vedtatt vil det være utbyggingsavtalen som tar hånd om gjennomføring av planen. Utbyggingsavtalen regulerer altså byggefasen. Som oftest vil ikke de ulemper som byggefasen medfører føre til inhabilitet.

Der den planlagte og ferdige utbyggingen som planen legger opp til fører til varig påvirkning, kan dette tale for inhabilitet. Det er likevel vanskelig å se for seg at dette da inntreffer ved behandling av utbyggingsavtalen, ettersom planen i seg selv er vedtatt og utbyggingsplanen ikke fraviker planen.

5.4. Konkurranseforhold og økonomiske interesser

I saker der planen er vedtatt, så oppstår spørsmålet om det skal inngås en utbyggingsavtale med en eller flere utbyggere.

Å inngå en utbyggingsavtale er ikke et enkeltvedtak, så inhabilitetsvurderinger omkring dette følger av fvl. §6, 2. ledd.

Det kan da foreligge situasjoner der en folkevalgt har ledende stilling, eierandel eller annen tilknytning til et selskap som kan være en konkurrent til muligheten til å bli avtalepart i utbyggingsavtalen – da er en på stadiet der kommunen vedtar bruk av utbyggingsavtale.

Det kan også tenkes at den folkevalgte har ledende stilling, eierandel eller annen tilknytning til et selskap som ikke er avtalepart i utbyggingsavtalen, men som er i konkurranse med den som er valgt som avtalepart i utbyggingsavtalen.

På stadiet i saken der kommunen beslutter å bruke utbyggingsavtale, skal det en del til før den folkevalgte er inhabil. På dette stadiet er ikke aktuell utbygger valgt. En kan likevel tenke seg at en folkevalgt kan ha særlige interesser i forutsetningene for inngåelse av utbyggingsavtale. På den andre siden er utbyggingsavtalen begrenset av innholdet i rekkefølgekravene som allerede er vedtatt i reguleringsplanen, og aktuelle utbyggere avgrenser seg også ut fra hvem som er grunneiere, hvem som fremmet reguleringsforslaget, etc.

Der det er en sluttbehandling av en utbyggingsavtale, så finnes det en utbygger som kommunen tar sikte på å inngå avtale. Da må det foreligge en interesse i utformingen av innholdet i avtalen og/eller utfallet av sluttbehandlingen, for at den folkevalgte kan bli inhabil.

Økonomiske hensyn, så som konkurransefortrinn eller ulemper, markedssituasjon og andre økonomiske interesser er sentrale her. Det samme gjelder påvirkning av fremtidig markedssituasjon og fremtidig økonomisk utsikt.

Økonomiske og/eller konkurransemessige interesser i en sak om en utbyggingsavtale vil raskt føre til inhabilitet. Dette er fordi loven vektlegger at et forhold «kan være egnet til å svekke tilliten til», og da vil denne type interesser raskt føre til inhabilitet. Det er denne type interesser som er i kjernen av det loven har ment å regulere når loven bruker uttrykket «særlig fordel, tap eller ulempe».

5.5. Egnet til å svekke tilliten til – nærmere om økonomisk interesse

Når en foretar vurderinger ut fra konkurransemessige hensyn, så må en også se hen til hvordan saken oppfattes av publikum. Dette følger av at det er «tilliten» til den folkevalgte i den aktuelle saken som skal vurderes.

Med tillit mener en ikke den generelle tilliten til den folkevalgte, kun tilliten til en upartisk opptreden i den aktuelle saken.

Det ligger ikke noen moralsk vurdering bak dette – det er utelukkende en vurdering av om et aktuelt forhold kan svekke tilliten. Om tilliten rent faktisk er svekket, er ikke avgjørende. Det avgjørende er om forholdet, for eksempel konkurransemessige hensyn, fører til at tilliten kan svekkes.

Terskelen er altså lav.

Der vedtakelsen av utbyggingsplanen har en direkte økonomisk virkning for den folkevalgte eller selskaper vedkommende har interesser i, vil det ofte være inhabilitetsgrunn. Med mer indirekte virkninger svekkes dette argumentet noe, men så lenge det foreligger økonomiske interesser (direkte eller indirekte) skal en være varsom med å kjenne vedkommende habil.

I konkurranseforhold vil det ofte være økonomiske interesser og/eller markedsmessige interesser som vi være avgjørende.

6. Avslutning

Temaet habilitet er omfattende. Det er skrevet hele bøker om tematikken. Det er derfor vanskelig å skulle redegjøre presist på begrenset plass om reglene. Notatet er derfor konsentrert til utbyggingsavtaler og litt

om reguleringsplaner, fordi utbyggingsavtalen er en forlenging av rekkefølgekravene i en reguleringsplan. De mest typiske momentene i vurderingen er det som undertegnede har skrevet litt om.

Kommunen bør vurdere å lage et erfaringsarkiv på vurderinger av habilitet i saker som gjelder samfunnsplaner, KPA, reguleringsplaner og utbyggingsavtaler. Med dette menes at en tar vare på de vurderingene som gjøres i disse sakene. Over tid kan en da se om kursen skal justeres, eller om en treffer i vurderingene av habilitet.

Som kommunen vil se av vurderingen av de tre habilitetssakene som er gjort (vedlegg 1 – 3), så mener undertegnede at vurderingene er korrekte og i samsvar med gjeldende rett. Det er også gjort en kort oppsummering basert på de tre sakene i vedlegg 4.

Det er likevel slik at det er det folkevalgte organet som avgjør spørsmålet, og det kan være variasjoner fra sak til sak. Det må derfor foretas en ny og konkret vurdering hver gang spørsmålet dukker opp. Et erfaringsarkiv vil ikke endre på behovet for konkret vurdering av den enkelte sak, men det vil over tid kunne tjene som veiledning for nye saker og en målestokk på kommunens praksis over tid.

7. Kilder

Undertegnede viser her til de viktigste kildene som er brukt i saken og som kan være nyttig for videre arbeid med tematikken i kommunen.

- Prop. 46 L (kommuneloven), kap. 18: https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-46-l-20172018/id2593519/?ch=18
- Veileder, habilitet i kommuner og fylkeskommuner: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/vedlegg/komm/veiledere/habilitet_i_kommuner_og_fylkeskommuner.pdf
- KS sitt folkevalgtprogram: https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/for-deg-som-folkevalgt/FolkevalgtesRettigheterPlikter2020.PDF
- Inhabilitet etter forvaltningsloven, Arvid Frihagen (1985) - lærebok
- Alminnelig forvaltningsrett, Hans Petter Graver m.fl. (2024) - lærebok

Med vennlig hilsen

Dag-Heine Bjørndal
Advokat

Telefon:
E-post: dag.heine.bjorndal@ks.no

Vedlegg 1

1. Kort vurdering av habilitetsvurderingen av representanten Einar Måstad

Det er det folkevalgte organet som avgjør spørsmålet om habilitet, uten at den folkevalgte kan delta i denne delen av saken, se fvl. §8, 2. ledd.

Vurderingen bygges på notat fra administrasjonen v/kommuneadvokaten datert 17.09.25 med referanse 23/6762, samt sakens dokumenter i sak 25/17909.

Det er korrekt at det er fvl. §6, 2. ledd som regulerer tilfellet.

Et sentralt moment i vurderingen er om det foreligge en særlig fordel, tap eller ulempe for den folkevalgte. Den folkevalgte er medeier i et selskap som arbeider som en av flere grunneiere med regulering av et område som grenser til området som det skal vedtas utbyggingsavtale for.

Representanten er opplyst å være medeier i et selskap som har interesser i naboeiendommen, og som arbeider med regulering av dette området.

Administrasjonen skriver:

> *«Administrasjonen legger til grunn at det er en direkte konkurransesituasjon mellom Lamarka Eiendom AS sine planer om områderegulering og detaljregulering av Lamarkbakken og Rundheia Boligfelt og Elveparken eiendom AS/Blåbyen Eiendom AS sine planer om utbygging av Prestdalen boligfelt. Det er tale om boliger i samme område ved at de planlagte boligfeltene grenser til hverandre. Det vises også til Mårstad sine opplysninger om at de vil være en stor konkurrent til områdereguleringen i Lamarka. Administrasjonen legger videre til grunn at det er tale om mange boliger/boligtomter med dertil stor potensiell økonomisk betydning for Lamarka Eiendom AS om deres konkurranseevne påvirkes. Det må derfor antas at Lamarka Eiendom AS har en klar og sterk interesse i utfallet av saken og at avgjørelsen i saken kan innebære en særlig fordel, tap eller ulempe for Mårstad som medeier i Lamarka Eiendom AS. Den foreliggende konkurransesituasjonen utgjør et særegent forhold.*

Det sentrale er at de to selskapene, Lamarka Eiendom AS og Elveparken AS er konkurrenter i samme marked. Vider har de interesser i hvert sitt område, som grenser inntil hverandre. En kan også legge til grunn at Sortland kommune er av en slik størrelse at de to utbyggingsområdene påvirker det lokale boligmarkedet utover det bagatellmessige. Det vil derfor ha betydning for Lamarka Eiendom AS hvilken avtale som Elveparken Eiendom AS/Blåbyen Eiendom AS får med kommunen. I en sak som dette vil det kunne ha betydning for fremtidig utbygging av området der Lamarka Eiendom AS planlegger utbygging, hvilke avtaler som inngås for andre nå. Dette kan være kommunens fremtidige økonomi, behovet for mer utbygging, kommunens syn på fremtidig infrastruktur i området, osv.

Etter dette er det eter undertegnedes vurdering klart at det foreligger et særegent forhold i lovens forstand, i form av en konkurransesituasjon.

Dette vil normalt være grunn nok for at representanten er inhabil.

Administrasjonen har også vektlagt tillitshensynet, altså hvordan det fremstår utad om den folkevalgte sin tilknytning til saken.

I dette tilfellet fremstår det som klart at det kan stilles spørsmål dersom den folkevalgte deltar i saksbehandlingen av utbyggingsavtalen i et folkevalgt organ. Det er ikke med dette sagt at tilliten er svekket, men at tilknytningen i form av et konkurranseforhold en i lovens forstand kan være egnet til å svekke tilliten.

Undertegnede sier seg enig i administrasjonen v/kommuneadvokaten sin vurdering.

2. Konklusjon

Det er undertegnedes vurdering at representanten Einar Måstad er inhabil i saken.

Bergen, 13.10.2025

Dag-Heine Bjørndal

Advokat

Vedlegg 2

1. Kort vurdering av habilitetsvurderingen av representanten Grete Ellingsen

Det er det folkevalgte organet som avgjør spørsmålet om habilitet, uten at den folkevalgte kan delta i denne delen av saken, se fvl. §8, 2. ledd.

Vurderingen bygges på notat fra administrasjonen v/kommuneadvokaten datert 17.09.25 med referanse 23/6762, samt sakens dokumenter i sak 25/17909.

Det er korrekt at det er fvl. §6, 2. ledd som regulerer tilfellet.

Saksforholdet er at representanten sin ektefelle er eier og har ledende stilling i selskapet Sortland Gård AS, og at selskapet arbeider med områderegulering som grenser til området som saken om behandling av utbyggingsavtale dreier seg om.

Dette er en indirekte interesse på representantens hånd. Den ligner på typetilfellet som er angitt i fvl. §6, 1. ledd, bokstav c: «*når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part».*

Administrasjonen sin vurdering fremgår slik:

> *«Administrasjonen legger til grunn at det er en direkte konkurransesituasjon mellom Sortland Gård AS sine planer om områderegulering og detaljregulering av Lamarkbakken og Rundheia Boligfelt og Elveparken eiendom AS/Blåbyen Eiendom AS sine planer om utbygging av Prestdalen boligfelt. Det er tale om boliger i samme område ved at de planlagte boligfeltene grenser til hverandre. Det vises også til det som er nevnt i habilitetsvurderingen av Einar Mårstad i samme sak om at de vil være en stor konkurrent til områdereguleringen i Lamarka. Administrasjonen legger videre til grunn at det er tale om mange boliger/boligtomter med dertil stor potensiell økonomisk betydning for Sortland Gård AS om deres konkurranseevne påvirkes. Det må derfor antas at Sortland Gård AS har en klar og sterk interesse i utfallet av saken og at avgjørelsen i saken kan innebære en særlig fordel, tap eller ulempe for Grete Ellingsen sin mann Geir Abel Ellingsen som eier i Sortland Gård AS. Ellingsen sin tilknytning til Sortland Gård AS og den foreliggende konkurransesituasjonen utgjør et særegent forhold.»*

Essensen i denne vurderingen er at det foreligger et konkurranseforhold mellom utbygger som er avtalepart i utbyggingsavtalen og selskapet Sortland Gård AS. Det er ikke representanten selv som er medeier eller deleier i Sortland Gård AS, men vedkommende sin ektefelle.

Tilknytning mellom ektefeller vektlegges i forvaltningsloven på den måten at det skal lite til før en blir inhabil når ens ektefelle har særegne interesser i sakens utfall. Dette kan være egnet til å svekke tilliten til vedkommende representant.

Der det foreligger forhold som kan være egnet til å svekke tilliten til upartiskheten, og det er en tilknytning til saken gjennom nær slekt, vil representanten som i dette tilfellet normalt være inhabil.

Undertegnede sier seg enig i administrasjonen v/kommuneadvokaten sin vurdering.

2. Konklusjon

Det er undertegnedes vurdering at representanten Grete Ellingsen er inhabil i saken.

Bergen, 13.10.2025

Dag-Heine Bjørndal

Advokat

Vedlegg 3

1. Kort vurdering av habilitetsvurderingen av representanten Beate Bø Nilssen

Det er det folkevalgte organet som avgjør spørsmålet om habilitet, uten at den folkevalgte kan delta i denne delen av saken, se fvl. §8, 2. ledd.

Vurderingen bygges på notat fra administrasjonen v/kommuneadvokaten datert 18.09.25 med referanse 23/6762, samt sakens dokumenter i sak 25/17909.

Det er korrekt at det er fvl. §6, 2. ledd som regulerer tilfellet.

Selskapet Elveparken Eiendom AS er part i saken. I selskapet er Mathias Magnus Nilssen daglig leder og styremedlem. Michael Meyer Nilssen og Mathias Magnus Nilssen er medeiere i selskapet.

Både Mathias Magnus Nilssen og Michel Meyer Nilssen er ikke selv parter i saken.

Spørsmålet er da om tilknytningen mellom representanten og selskapet, gjennom de to sønnene sine eierandeler i selskapet, er av en slik art at det er egnet til å svekke tilliten til representantens upartiskhet.

Administrasjonen sin vurdering fremgår slik:

> *«Administrasjonen legger til grunn at Elveparken Eiendom AS er part i saken og har en særlig sterk økonomisk interesse i utfallet av saken. Selskapet eies av Roy B. Nilssen, Mathias Magnus Nilssen og Michal Meier Nilssen som er personer Beate Bø Nilsen har en nær personlig tilknytning til. Avgjørelsen i saken vil kunne innebære en særlig fordel, tap eller ulempe for noen Beate Bø Nilsen har en nær personlig tilknytning til. Etter en samlet vurdering mener administrasjonen at dette utgjør et særegent forhold som er egnet til å svekke tilliten til Beate Bø Nilsen sin upartiskhet ved behandlingen av saken.»*

Den ene av de to sønnene er daglig leder i selskapet som er part i saken. Begge har eierandeler i selskapet. Det er riktignok mindre andeler (3,003% iht proff.no), men nok til at de har økonomiske interesser i saken.

Ut fra saken dreier det som en betydelig økonomisk interesse i saken for selskapet. Eierposisjoner og lederstillinger vil normalt bli vurdert til å ha sterke interesser i utfallet av saken. Det er ikke Mathias eller Michael som skal vurderes opp mot fvl. §6, 2. ledd, men en av deres foreldere.

Forvaltningslovens regler om habilitet vektlegger slektskap sterkt i §6. Tilknytning i rett opp- og nedstigende linje (barn og foreldre) er en av de automatiske inhabilitetsgrunnene i 1. ledd, der personene er parter i saken. I vår sak er det selskapet som er part, og tilknytningen er derfor noe svakere.

Det må likevel vektlegges at det er tale om slektskap i rett opp- og nedstigende linje, til personer som har åpenbare interesser i det selskap som er part i saken.

Undertegnede sier seg enig i administrasjonen v/kommuneadvokaten sin vurdering.

2. Konklusjon

Det er undertegnedes vurdering at representanten Beate Bø Nilsen inhabil i saken.

Bergen, 13.10.2025

Dag-Heine Bjørndal

Advokat

Vedlegg 4

Avsluttende oppsummering

De tre habilitetsvurderingene i vedlegg 1-3 illustrerer kjernen i spørsmål som oppstår når det er tale om konkurransesituasjoner eller situasjoner der det er tilknytning mellom representanten og personer med økonomiske interesser i saken.

Fra denne side har en forståelse for at det kan være utfordrende for Sortland kommune dersom representanter som har utbyggingsinteresser i kommunen stadig bli kjent inhabile i saker som omhandle reguleringsplaner eller utbyggingsavtaler.

De folkevalgte skal kunne drive politikk, også om en er næringsdrivende eller har nærstående som er næringsdrivende. Det er derfor mulig å ha næringsinteresser i kommunen og likevel delta i saker som gjelder næringslivet i kommunen. Ett eksempel på dette er deltakelse i samfunnsplaner og vedtakelse av KPA (her kan det likevel oppstå habilitetsproblematikk der en er grunneier eller utbygger i deler av KPA).

På den annen side har de tre sakene som her er vurdert lagt i kjernen: Det er tale om representanter som har eierinteresser i selskaper som er i direkte konkurranse med selskapet som er avtalepart i saken, konkurransemessige forhold ut fra eierinteresser i selskaper som har områder som direkte grenser til utbyggingsområdet, og tilknytning til personer som har økonomiske interesser i selskapet som er avtalepart i saken.

Disse tilfellene er etter undertegnede sin vurdering i kjernen av lovens vurderingstema, om at en er inhabil der det foreligger særegne forhold som er «egnet til å svekke tilliten til» representantens upartiskhet.

Det sies ikke med dette at det faktisk foreligger utenforliggende motivasjon, direkte personlige økonomiske interesser, eller at representanten ikke er upartisk. Loven ber ikke om at en vurderer hvordan representanten rent faktisk stiller seg eller agerer i saken. Loven legger opp til en vurdering av om forholdene er «egnet til» å svekke tilliten. Ikke om tilliten rent faktisk er svekket.

Undertegnede mener på denne bakgrunn at de tre vurderingene av habilitet ligger innenfor lovens ramme, og at praksisen ut fra disse tre sakene ikke er for streng.

Bergen, 13.10.2025

Dag-Heine Bjørndal

Advokat